

77/8013
G.K.101

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2019-610.01-E.84/1054/1929
Konu : Yazılı soru önergesi

25/06/2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 14/03/2019 tarihli ve 43452547-120.07-E. 438343 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan, Mardin Milletvekili Tuma Çelik tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/8013 Esas Nolu soru önergesine ilişkin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Abdulhamit GÜL
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2019-610.01-E.84/1193/2198
Konu : Yazılı soru önergesi

25/06/2019

Sayın Tuma ÇELİK
Mardin Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/8013 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- A) Anayasanın "Kanun önünde eşitlik" kenar başlıklı 10. maddesinin birinci fıkrasında; herkesin, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşit olduğu hükmüne yer verilmiştir.

B) 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun;

1- "İnanç, düşünce ve kanaat hürriyetinin kullanılmasını engelleme" kenar başlıklı 115. maddesinde, cebir veya tehdit kullanarak, bir kimseyi dini, siyasi, sosyal, felsefi inanç, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya veya değiştirmeye zorlayan ya da bunları açıklamaktan, yaymaktan meneden kişinin, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılacağı; dini inancın gereğinin yerine getirilmesinin veya dini ibadet veya ayinlerin bireysel ya da toplu olarak yapılmasının, cebir veya tehdit kullanılarak ya da hukuka aykırı başka bir davranışla engellenmesi hâlinde, fail hakkında birinci fıkraya göre cezaya hükmolunacağı; cebir veya tehdit kullanarak ya da hukuka aykırı başka bir davranışla bir kimsenin inanç, düşünce veya kanaatlerinden kaynaklanan yaşam tarzına ilişkin tercihlerine müdahale eden veya bunları değiştirmeye zorlayan kişiye birinci fıkra hükmüne göre ceza verileceği,

2- "Hakaret" kenar başlıklı 125. maddesinin üçüncü fıkrasında, hakaret suçunun, kamu görevlisine karşı görevinden dolayı; dini, siyasi, sosyal, felsefi inanç, düşünce ve kanaatlerini açıklamamasından, değiştirmesinden, yaymaya çalışmasından, mensup olduğu dinin emir ve yasaklarına uygun davranmasından dolayı; kişinin mensup bulunduğu dine göre kutsal sayılan değerlerden bahisle işlenmesi halinde, cezanın alt sınırının bir yıldan az olamayacağı,

3- "Halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama" kenar başlıklı 216. maddesinde, halkın sosyal sınıf, ırk, din, mezhep veya bölge bakımından farklı özelliklere sahip bir kesimini, diğer bir kesimi aleyhine kin ve düşmanlığa alenen tahrik eden kimsenin, bu nedenle kamu güvenliği açısından açık ve yakın bir tehlikenin ortaya çıkması halinde, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılacağı; halkın bir kesimini, sosyal sınıf, ırk, din, mezhep, cinsiyet veya bölge farklılığına dayanarak alenen aşağılayan kişinin, altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılacağı; halkın bir kesiminin benimsediği dini değerleri alenen aşağılayan kişinin ise, fiilin kamu barışını bozmaya elverişli olması halinde, altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılacağı,

Hükümlerine yer verildiği malûmlardır.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

C) Günümüzde nefret suçunun da mücadele edilmesi gereken en önemli suçlardan biri olarak uluslararası gündemde yerini almış olması, bu fiilin ayrımcılık temelli suçlardan olması, fail ve mağdur ile birlikte tüm toplumu yakından etkilemesi gibi nedenlerle, son derece önemli olan bu konuda, özel düzenleme yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur.

13/03/2014 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 6529 sayılı Temel Hak ve Hürriyetlerin Geliştirilmesi Amacıyla Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla, temel insan haklarının kullanımının genişletilmesi yanında bir kişinin sahip olduğu özelliğinden dolayı ayrımcılığa uğramamasının temini amacıyla düzenleme yapılması öngörülmüş, ayrımcılık suçunun tanımlandığı 5237 sayılı Kanunun "Nefret ve ayrımcılık" kenar başlıklı 122. maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle, ayrımcılığın dayandığı sebepler belirlenmiş, bu suçun ancak doğrudan kasıtlı ve nefret saikiyle işlenebilen bir suç olduğu belirtilmiş ve ayrıca cezası da artırılmıştır.

Ç) Başta Anayasamızın 10. maddesi ve Türk Ceza Kanununun 122. maddesi olmak üzere yukarıda anılan maddeler ve diğer kanunlarda yer alan hükümler ışığında nefret suçları ve nefret söylemiyle mücadele edilmektedir. Öte yandan, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 7. ve 125. maddeleri, 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 82. ve 83. maddeleri, 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanunun 8. maddesine bakıldığında, nefret suçları ve ayrımcılıkla mücadelenin siyasi hak ve özgürlükler, kamu hizmetlerinden yararlanma ve yayın hizmetleri açısından da sürdürüldüğü görülmektedir.

Ayrıca, Türk Ceza Kanununun "Cezanın belirlenmesi" kenar başlıklı 61. maddesine göre; hâkim, somut olayda failin güttüğü amaç ve saiki göz önünde bulundurarak suçun kanuni tanımında öngörülen cezanın alt ve üst sınırı arasında temel cezayı belirleyebilmektedir. Bu madde ile nefret saiki, müstakil olarak suçun kanuni tanımında yer almayan veya ağırlaştırıcı bir unsur olarak öngörülmediği birtakım temel suç tiplerinin, bu saik ile işlenmesi durumunda, yargılamayı yapan hâkime cezanın bireyselleştirilmesi aşamasında alt sınırdan uzaklaştırılarak verilmesi için bir gerekçe oluşturabilmektedir.

II- Anayasanın, "Kanunların teklif edilmesi ve görüşülmesi" kenar başlıklı 88. maddesinde kanun teklif etmeye Bakanlar Kurulu ve milletvekillerinin yetkili olduğu, kanun tasarı ve tekliflerinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülme usul ve esaslarının içtüzükle düzenleneceği hükmü yer almakta iken söz konusu hüküm, 16/04/2017 tarihinde yapılan referandumla kabul edilen 21/01/2017 tarih ve 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 16. maddesiyle; kanun teklif etmeye milletvekillerinin yetkili olduğu, kanun tekliflerinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülme usul ve esaslarının içtüzükle düzenleneceği şeklinde değiştirilmiş, söz konusu düzenleme 09/07/2018 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

10/07/2018 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilâtı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 38. maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde; adalet hizmetleriyle ilgili konularda gerekli araştırmalar ve mevzuat hazırlıklarını yapmak ve görüş bildirmek Bakanlığımızın görevleri arasında sayıldığından çalışmalarımız bu çerçevede yürütülmektedir.

III- 10/07/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilâtı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin "Görev" kenar başlıklı 38. maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde, adli sicilin tutulmasıyla ilgili

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

hizmetleri yürütmek Bakanlığımız görevleri arasında sayılmakla birlikte, adlî istatistikler sanık ve suç esas alınarak derlenmektedir. Bu çerçevede, müstakil düzenleme konusu ve suçun unsuru olmadığı sürece mağdur ve suçtan zarar görenin dili, ırkı, milliyeti, rengi, cinsiyeti, engelliliği, siyasi düşüncesi, felsefî inancı, dinî ve mezhebi gibi ayrıntılar esas alınarak bilgi derlemesi yapılmadığından istenilen ayrıntıda bilgi bulunmamakla birlikte; 5237 sayılı Kanunun "Nefret ve ayrımcılık" kenar başlıklı 122. maddesi uyarınca, Cumhuriyet başsavcılıklarında açılan ve sonuçlanan dosya sayısı ile ceza mahkemelerinde açılan ve karara bağlanan davalardaki suç ve karar sayılarına ait istatistiklere Bakanlığımız Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğünün "<http://www.adlisicil.adalet.gov.tr>" adresli internet sitesinden ulaşılması mümkün olabilecektir.

Bilgilerinize sunulur.

Abdulhamit GÜL
Bakan

